

TIL

Rådmann
Kommunestyret

FRA

FAU Samnanger barneskule
FAU Samnanger ungdomsskule

DATO

29.11.20

Vedrørende forslag i Budsjett 2021 og Økonomiplan 2021-2024

FAU (ved Samnanger barneskule og Samnanger ungdomsskule) har diskutert rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan og ønsker å komme med noen innspill. Enkelte medlemmer i FAU har dobbeltroller som ansatte på skolene eller som folkevalgte i Samnanger kommune. Innspillet er godkjent av et flertall i FAU, men kan ikke ses på som det enkelte FAU-medlems mening.

Hovedkonklusjon:

FAU ber rådmann og kommunestyre om å gjennomføre en forsvarlig prosess med bred involvering før endelig beslutning om endring av klasseromstørrelser.

FAU ber rådmann og kommunestyre gjennomføre en konsekvensutredning av betydningen ombygningen kan få for elevenes læringsmiljø.

Den foreslåtte reduksjonen i budsjetttrammen for neste skoleår bør drøftes med lærere, assistenter, skolens ledelse og samarbeidsutvalget ved skolene.

Innledningsvis vil FAU understreke at vi har forståelse for at det er krevende for Samnanger kommune å få budsjettet for 2021 og økonomiplanen 2021-2024 til å gå i balanse. Vi tror at rådmann og politikere ønsker det beste for skolen. Det gjør FAU også.

Det er beklagelig at prosessen har gått så fort, selv om vi har forståelse for at rådmannen har hatt kort tid fra ansettelse til forslaget til budsjett og økonomiplan måtte være klar. Vi undres over at et forslag om en fysisk ombygning av skolen blir behandlet som en del av en kommunens budsjettprosess og ikke på bakgrunn av en grundig pedagogisk vurdering av hvor vi vil med skolene i Samnanger.

FAU setter stor pris på at vi fikk anledning til å fremlegge vårt syn i et møte med rådmannen og at det åpnes for å nedsette en arbeidsgruppe som kan gå grundig gjennom forslaget om endring av klasseromstørrelser og gjennomførbarheten av budsjettreduksjonen for skolene før en evt. effektivering.

FAU vil ta initiativ til en langsiktig prosess der elever, lærere, assistenter, foreldre, politikere og administrasjon kan se langt frem i tid og sette noen mål for hvor vi vil med skolene i kommunen. En slik grundig prosess, der en sammen kommer frem til hva vi skal strekke oss etter, vil kunne legge forutsetningene for den budsjetttrammen skolene skal ha i årene som kommer.

FAU mener at den foreslåtte reduserte budsjetttrammen i økonomiplanen er urealistisk, og at gjennomførbarheten bør vurderes grundigere.

FAU ber kommunepolitikerne ta ansvar ved å utsette den foreslåtte reduksjonen i budsjetttrammen.

Vurderinger i forhold til klasseromstørrelser:

1. Risikovurdering av konsekvensen for elevenes læringsmiljø

I rådmannens forslag til Budsjett 2021 og Økonomiplan 2021-2024 står det:

Kommunale bygg

Det er planlagt å bygge om og slå ned veggar på begge skulane. Dette vil gje større fleksibilitet og er ein føresetnad for å kunne drive meir effektivt. Kostnad er estimert til 3,5 mnok. I denne summen ligg og midlar til digitale verktøy for å få dette til å fungere optimalt.

Opplæringslovens § 9 A-7 Det fysiske miljøet

«Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helse, trivselen og læringa til elevane.»

Det er avgjørende å gjennomføre en grundig utredning av hva et slikt tiltak kan bety for læringsmiljøet for elevene. FAU er usikker på om det er praktisk mulig å gjennomføre de foreslåtte endringene uten å stå igjen med et forringet undervisnings- og læringsmiljø.

FAU ber om en risikovurdering av konsekvensen for elevenes læringsmiljø før et endelig ombygningsvedtak.

2. Behandling i Samarbeidsutvalget

Opplæringslovens § 11-1 Samarbeidsutvalg ved grunnskoler:

«Samarbeidsutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolen.».

En slik ombygning oppfattes som en vesentlig endring i skolemiljøet som må fremlegges Samarbeidsutvalget ved barneskolen og ungdomsskolen for drøfting og uttale før beslutning.

FAU ber kommunen avvente endelig vedtak om ombygning inntil saken er lagt frem og drøftet i Samarbeidsutvalget ved skolene.

3. Informasjonsplikt

Opplæringslovens § 9 A-9 Informasjonsplikt og rett til å uttale seg:

«Samarbeidsutvalet, skoleutvalet, skolemiljøutvalet, elevrådet og foreldre skal haldast informerte om alt som er viktig for skolemiljøet, og så tidleg som mogleg takast med i arbeidet med skolemiljøtiltak. Dei har rett til innsyn i all dokumentasjon som gjeld det systematiske arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø, og har rett til å uttale seg og komme med framlegg i alle saker som er viktige for skolemiljøet.»

Samarbeidsutvalget, skolemiljøutvalget og foreldrene ved skolene må få informasjon om det planlagte tiltaket for å ivareta sin rett til å uttale seg. En slik ombygning oppfattes som å kunne påvirke skolemiljøet i stor grad og gir kommunen en informasjonsplikt.

FAU ber kommunen informere Samarbeidsutvalget, Skolemiljøutvalget, Elevrådet og foreldrene ved skolene før et evt. endelig vedtak om ombygning blir gjort.

4. Involvering av tilsettes representanter

Arbeidsmiljøloven §6-2. Verneombudets oppgaver

«(4) Verneombudet skal tas med på råd under planlegging og gjennomføring av tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet innenfor ombudets verneområde, herunder etablering, utøvelse og vedlikehold av virksomhetens systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, jf. § 3-1.»

FAU ber kommunen drøfte ombygningsforslaget med verneombudene ved skolene.

5. Erfaringer, forskning – baseskole og store klasser

Det er mye forskning som viser at elever i mindre klasser presterer bedre. Dette gjelder særlig for de minste og de svakeste elevene. Det er mindre tydelige effekter hos de litt eldre elevene. Under refereres noe av forskningen på emnet. Dette er utdrag fra en langt større gjennomgang som er utført av Utdanningsforbundet og kan leses i denne lenken:

<https://www.utdanningsforbundet.no/var-politikk/kunnskapsgrunnlag/publikasjoner/2011/klassestorrelse-og-laringsutbytte--hva-viser-forskningen/>

4.klasseelever: For eksempel presterer elever som har gått i en klasse med 15 elever 22 prosent av et standardavvik bedre på de nasjonale prøvene enn elever som har gått i en klasse på 23 elever. Bonesrønning (2010), i overensstemmelse med (Finn & Achilles 1990) og Angrist og Levy (1999).

7.klasseelever: I analysen finner de at elever som har vært eksponert for store klasser gjennom syv år presterer signifikant dårligere enn elever som har vært eksponert for små klasser. Bonesrønning og Iversen (2010)

I lys av gjennomgangen av både internasjonale og nordiske studier fra 1978 og fram til i dag, konstaterer Skolverket at klassestørrelse og lærertetthet har betydning for elevenes læringsresultater. Som tidligere påvist varierer imidlertid effektene med elevenes alder og bakgrunn. Effekten er klart størst blant de yngste elevene og betydelig sterkere for elever med minoritetsbakgrunn eller svake elever. Videre finner en indikasjon på at effekten av klassestørrelse avhenger av nivået på lærerkompetansen. (Skolverket 2009)

I STAR-prosjektet ble elevene tilfeldig plassert i normale eller små klasser (om lag åtte elever færre per klasse) på førskoletrinnet, og fram til 4. klasse, da alle ble plassert i normale klasser. Allerede mot slutten av førskoleåret viste barna som hadde gått i klasse med lavt elevtall, et forsprang i leseferdighet på 0,5 måneder i forhold til barna som hadde gått i klasse med høyt elevtall. Etter endt 1. klasse har dette forspranget økt til 1,9 måneder, etter endt 2. klasse var forspranget blitt 5,6 måneder og etter endt 3. klasse, 7,1 måneder i forhold til elevene i de store klassene. Tilsvarende – men ikke identiske – faglige forsprang ble målt i matematikk og språk/kommunikasjon. STAR-prosjektet (Student Teacher Achievement Ratio)

Oppsummering av STAR:

Under visse betingelser (god planlegging og sikring av ressurser) gir små klasser på de lavere trinnene et økt læringsutbytte for elevene – jo større utbytte, jo lenger de får gå i små klasser.

Det økte læringsutbyttet er størst dersom det er under 20 elever i klassen.

Det økte læringsutbyttet gjør seg gjeldende i en rekke skolefag og slår ut både i tradisjonell testing av kunnskaper og på andre indikatorer.

Elever som har gått i klasser med lavere elevtall de første skoleårene med økt læringsutbytte, beholder forspranget når de kommer over i større klasser og når de kommer på ungdomstrinnet og i videregående opplæring.

Alle elever som har gått i klasser med lavt elevtall, får et faglig forsprang i forhold til elever i normalklasser – størst er gevinsten hos de ressursvake elevene. Det er ikke målbare fordeler med å komme over fra normalklasser til små klasser på ungdomstrinnet eller i den videregående skolen.

(Biddle og Berliner 2002)

På bakgrunn av gjennomgangen av norsk og internasjonal forskning på området, kan vi konkludere med at klassestørrelse har betydning for elevenes læringsutbytte målt i form av karakterer eller på tester i ulike fag. Denne effekten gjelder først og fremst for yngre elever. Det viser seg også at mindre klasser betyr mest for svake elever, faglig sett og/eller med hensyn til sosioøkonomisk bakgrunn. For eldre elever er forskningen mer sprikende i sine konklusjoner. (Utdanningsforbundet)